

THÁI THUỘNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 109

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 14/10/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Chư vị đồng học, chào mọi người! Mời mở Cảm Ứng Thiên, câu thứ 47:

Thọ ân bất cảm, niệm oán bất hưu.

受恩不感。念怨不休。

Nhận ơn chẳng cảm kích, nhớ oán mãi chẳng thôi.

Đây đều là đại ác trong ác nghiệp. Ba hàng đầu tiên trong chú giải nói được rất hay: “*Ân đức của một bữa cơm, người xưa nhất định báo đáp, nếu chưa có khả năng báo đáp thì nhất định phải khắc sâu trong lòng, luôn nhớ ân ấy, không thể quên mất.*” Đây là cổ thánh tiên hiền Trung Quốc, không những dạy bảo chúng ta mà còn làm cho chúng ta xem. Trong Trí Độ Luận nói: “*Nhận ơn chẳng cảm kích, còn thua cả súc sanh.*” Đây là Phật nói trong kinh. Nhận ân huệ của người khác mà không có tâm cảm niệm thì không bằng cả súc sanh. Súc sanh chính là những thú cưng được rất nhiều người nuôi trong nhà, như nuôi chó, nuôi mèo, chúng đều biết cảm ơn. Trong Đại Trí Độ Luận, Thế Tôn có giảng bốn khoa mục tu học của Nhị địa Bồ-tát, trong đó có một điều là “tri ân báo ân”. Bốn chữ mà ông Triệu Phác Sơ viết, ông là viết tựa đề cho tạp chí, sau khi tôi xem xong thì cắt chúng ra rồi phóng lớn, làm thành một bức hoành, mọi người đều nhìn thấy rồi đó. Câu nói này trong xã hội hiện tại, chúng ta phải đặc biệt đề xướng, một người có thể tri ân báo ân, cho dù không học Phật, không cầu thoát khỏi tam giới, đời sau cũng nhất định được đại phước báo trời người; mà ngược lại nếu vong ân phụ nghĩa thì nhất định ở trong tam đồ. Quý vị đều thấy được rất nhiều trong sự tích cảm ứng nhân quả.

Một đời của tôi, thật ra mà nói không có đại trí tuệ gì, cũng không có công phu tu hành chân thật gì, tôi chỉ có một chút thành tâm, chân thành, tri ân báo ân. Những nơi tôi đã đi qua, những người tôi đã gặp qua, trong cả đời này tôi đều niệm niệm không quên, cả đời đích thực là sống trong thế giới cảm ơn. Người khác đối tốt với chúng ta, chăm sóc chu đáo cho chúng ta, chúng ta chỉ nhớ đến điểm tốt của họ, tuyệt đối không nhớ khuyết điểm của họ. Các bạn đồng học ở cùng tôi thời gian dài chắc là có thể nhận ra được. Trước đây tôi ở thành phố

Dallas nước Mỹ, thầy Ngô Bồn ở cùng với tôi, có người hỏi ông ấy cảm nhận gì về tôi. Thầy Ngô Bồn nói với họ là pháp sư Tịnh Không tuyệt đối không nhớ oán, ông ấy nói có thể đắc tội với tôi nhưng tôi sẽ không ôm hận, sẽ không báo thù, ông ấy nói pháp sư Tịnh Không là một người quân tử, chuyện này là những tin đồn khác nói cho tôi biết. Tôi gật đầu, pháp sư Ngô Bồn cũng biết nhìn người, nhưng câu phía sau thì không được chuẩn lắm. Có thể ức hiếp quân tử, bởi vì họ sẽ không báo thù, đắc tội với họ thì cũng không cần lo lắng, không sao cả; nhưng không thể đắc tội với tiểu nhân, đắc tội với tiểu nhân thì họ sẽ báo thù. Cũng xem như là rất khó được, không dễ gì. Cho nên cả đời tôi thật ra mà nói đều chịu rất nhiều oan ức sỉ nhục, nhưng không để ở trong lòng, thế nên chúng tôi rất vui vẻ, ngày tháng trải qua rất tự tại.

Từ ngày bắt đầu học Phật thì đều bị đố kị, đố kị đương nhiên sẽ có sỉ nhục, thậm chí là hãm hại, ngày tháng khổ sở như thế nào tôi cũng đều có thể vượt qua. Cả đời tôi không hề tỏ vẻ gì đó, thông thường người trong xã hội nói về vinh dự, tôi không cảm thấy vinh dự. Có cảm thấy vinh dự thì liền có tâm cao thấp, ngày nay nói người đó là giai cấp đặc quyền, liền có tâm cao thấp; có tâm cao thấp thì tâm không bình đẳng, “tôi ở trên người khác, người khác đều không bằng tôi”. Chúng ta học Phật, Phật là tâm bình đẳng, Phật là tâm thanh tịnh. Chúng ta học Không lão phu tử, tâm của Không lão phu tử cũng thanh tịnh bình đẳng giống như Phật vậy, điều này phải biết. Đại thánh hiền thế gian và xuất thế gian dạy bảo chúng ta chỉ có một sự việc, đó là chân thật phát tâm, phát tâm này nhà Phật gọi là phát tâm Bồ-đề. Cái gì là tâm Bồ-đề? Tâm phục vụ cho hết thảy chúng sanh. Nhà Nho nói về “lễ”, tinh thần của lễ là gì? Hạ mình mà tôn người, không phải là ngạo mạn. Bạn xem Phật pháp, Thiện Tài đồng tử 53 tham, mỗi một vị thiện tri thức đều nói chính mình không bằng người khác, trong vô lượng pháp môn chính mình chỉ biết một môn. Lấy tỳ-kheo Kiết Tường Vân mà nói thì tu một môn là pháp môn niệm Phật, pháp môn niệm Phật cũng có nhiều loại. Trong pháp môn niệm Phật, ngài chỉ biết một loại, không bằng người khác, trí tuệ đức hạnh thầy đều không bằng người, đó là biểu hiện của chư Phật Như Lai. Nếu cảm thấy cái nào cũng giỏi hơn người khác, đáng được kiêu ngạo, vậy thì hoàn toàn trái ngược với đại đạo của nhà Phật và nhà Nho.

Phật nói cho chúng ta “tham sân si mạn” là nghiệp nhân của đường ác, tham lam là cõi ngã quý, sân giận là cõi địa ngục, ngu si là cõi súc sanh, ngạo mạn là cõi a-tu-la. Ngạo mạn nhưng phải tu phước thì mới là cõi a-tu-la, nếu không tu phước thì cũng đọa ba đường ác rồi. Thánh hiền thế gian và xuất thế

gian dạy chúng ta tu cái gì? Chẳng ra là trong đời sống thường ngày, trong công việc, đối nhân xử thế tiếp vật mà tu sửa tham sân si mạn, tu là tu điều này, đoạn trừ tham sân si mạn. Trong hết thấy kinh luận, Phật thường dạy chúng ta quay đầu, “quay về bồn xứ”. Bồn xứ là gì? Bồn xứ là một niệm bất sanh, bồn xứ là tâm thanh tịnh, là chân như tự tánh. Chư Phật Bồ-tát cũng phục vụ cho hết thấy chúng sanh, sau khi làm xong việc có thể quay về bồn xứ, đều có thể quay về “thanh tịnh, bình đẳng, giác”, đây là bồn xứ. Chân thật có thể quay về bồn xứ chính là tri ân báo ân. Tôi phục vụ cho chúng sanh, còn muốn đòi điều kiện, còn muốn nói giá cả, vậy thì không phải phục vụ, đó là giao dịch, là có điều kiện rồi. Tôi nhất định phải nhận được cúng dường hậu hỷ, nhất định phải có được sự tôn kính tương đương, đây không phải là nói điều kiện hay sao? Khổng lão phu tử và Thích-ca Mâu-ni Phật đều không nói tới điều kiện, thấy đều tùy duyên. Sự thị hiện của Thế Tôn là tri bát, người ta cho cái gì thì ăn cái nấy, làm gì có lựa chọn? Phương thức sống của ngài vô cùng đơn giản, buổi tối ngủ dưới gốc cây, đi đến nơi nào thì ngủ nghỉ ở nơi đó, cống hiến toàn bộ thân tâm cho hết thấy chúng sanh, phục vụ cho hết thấy chúng sanh.

Trong phục vụ thì thù thắng nhất, có giá trị nhất là gì? Giáo hóa chúng sanh, giúp đỡ hết thấy chúng sanh phá mê khai ngộ, đây là công đức chân thật, công đức không gì sánh bằng, công đức vô lượng. Tại sao vậy? Chỉ có khai ngộ mới có thể thực sự lìa khổ được vui. Người giác ngộ thì cho dù trải qua ngày tháng như thế nào, cho dù mình là thân phận gì; phía trước tôi có lấy thí dụ cho mọi người, ăn mày cũng tốt, họ cũng vui vẻ. Vì sao vậy? Họ giác ngộ rồi, làm ăn mày cũng vui vẻ, sự vui vẻ mà họ hưởng thụ đó không hề khác với chư Phật Bồ-tát. Mê thì liên khổ, mê thì làm vua trời vẫn khổ, vua trong cõi người thì càng không cần phải nói nữa. Niềm vui chân thật là từ trong ngộ mà có được, khổ là từ trong mê mà ra. Ai có thể giúp chúng ta phá mê khai ngộ vậy? Phật-đà, Bồ-tát, chúng ta gọi là thầy, gọi là thiện hữu. Thích-ca Mâu-ni Phật là bồn sư của chúng ta, A-di-đà Phật cũng là bồn sư của chúng ta, thế nên chúng ta thọ ân, phải biết cái gì là ân, cái gì là đức, hiểu rồi thì giác ngộ, không hiểu thì mê hoặc. Máy người chân thật có thể rõ ràng? Người rõ ràng rất ít. Hằng ngày đọc kinh, hằng ngày tiếp nhận Phật pháp huân tu, có phải là chân thật giác ngộ hay không? Không hề. Thật sự giác ngộ trở lại thì tư tưởng hành vi của họ sẽ khác, những gì họ biểu hiện ra là của Phật Bồ-tát, là hành vi giác chánh tịnh, là tư tưởng thanh tịnh, bình đẳng, giác, vậy làm sao giống nhau được! Người giác ngộ thì xả mình vì người; người mê hoặc tuyệt đối sẽ không hy sinh chính mình.

Quý vị phải biết, hy sinh chính mình là tương tự với giác ngộ, không phải là giác ngộ chân thật; chân thật giác ngộ thì đến ý niệm hy sinh cũng không còn. Họ còn có ý niệm hy sinh, có ý niệm hy sinh thì chính mình rất oan ức, chịu oan để cầu toàn, trong nhà Nho nói đây là quân tử không phải thánh nhân. Thánh hiền thì ngay cả ý niệm này cũng không có, họ mới chân thật là thanh tịnh, bình đẳng, giác, đây mới là báo ân. Phật tổ kỳ vọng chúng ta là dạy chúng ta thành thánh thành hiền, là dạy chúng ta thành Phật thành Bồ-tát, chúng ta thực sự thành Phật thành Bồ-tát thì đây là thực sự báo ân. Tuyệt đối không phải nói hôm nay chúng ta hoằng dương Phật pháp, đem Phật pháp giới thiệu cho quảng đại quần chúng thì chúng ta cũng xem như là báo ân Phật. cũng xem là báo ân, nhưng báo được quá ít, không phải ý của Phật, ý của Phật là bảo chúng ta chính mình phải thành Phật, bảo chúng ta chính mình thành Bồ-tát, đây mới là chân thật báo ân. Bạn nếu như thật sự thành Phật thành Bồ-tát rồi thì bạn sẽ phổ độ hết thấy chúng sinh giống như Phật Bồ-tát vậy, đây mới chân thật gọi là người báo ân. Nếu như có thể ít nhiều khế nhập vào cảnh giới này, tâm cảm ân của chúng ta tự nhiên sẽ sanh ra.

Những uất ức mà tôi chịu khi ở Đài Loan, các đồng tu tại gia tâm bất bình, pháp sư xuất gia tâm cũng bất bình, gọi điện thoại cho tôi, viết thư cho tôi. Trước đây tôi đã nói qua rất nhiều, tâm của tôi bình tĩnh, tôi ghi nhớ sâu sắc lời thầy dạy tôi, đại sư Chương Gia nói với tôi, “đời này của cậu đều là Phật Bồ-tát an bài cho cậu”, tôi thường nghĩ đến câu này. Hàn quán trưởng vắng sanh rồi, thư viện biến thành tình hình như ngày hôm nay là Phật Bồ-tát an bài, tôi không có một lời oán hận nào. Tôi đối với anh em Cao Quý Dân, Cao Quý Vũ vô cùng yêu thương, vô cùng tôn kính, tôi cũng rất quan tâm họ. Cách làm của họ không phải là ý của Quán trưởng, lúc Quán trưởng bị bệnh đã nói với tôi rất nhiều lần, bà ấy muốn tặng căn phòng ở Câu Tử Khẩu cho tôi ở, thư viện giao cho tôi tiếp quản. Tôi cả đời này học theo đại sư Ấn Quang, không quản người, không quản việc, không quản tiền, cho nên tôi vô cùng cảm kích bà, nhưng tôi nói tôi không cần, căn phòng của bà có thể tặng cho thư viện, làm thành nơi tiếp đãi khách của thư viện. Tôi không muốn tiếp quản thư viện, bởi tôi cũng lớn tuổi rồi, không thể quản việc, tôi nói nếu như tôi mới năm mươi, sáu mươi thì còn miễn cưỡng được, bảy mươi tuổi thì nhất định không cân nhắc nữa. Cho nên tôi khuyên bà, tất cả những người xuất gia trong thư viện hợp lại thành hội đồng quản trị để quản lý thư viện, đem sự nghiệp hoằng pháp lợi sanh tiếp tục phát dương quang đại. Cuối cùng bà

cũng đồng ý, bà nói tốt, đợi bà sau khi khỏi bệnh thì sẽ xử lý việc này, không ngờ bà ấy không qua khỏi.

Nhưng chúng ta nghĩ mà xem, cách xử lý của Cao Quý Dân đối với cả Phật pháp mà nói là có lợi ích, đối với tôi mà nói thì càng phải cảm ơn không cùng tận. Nếu anh ấy không làm như vậy thì chúng ta về tình về lý, về mặt đạo nghĩa nhất định không thể rời khỏi Đài Loan, tôi nhất định phải lo lắng đến. Cho nên khi đó tôi đã phân bổ thời gian, một năm là ở Đài Loan 3 tháng, ở Mỹ 3 tháng, ở Singapore 3 tháng, ở Úc 3 tháng, báo đáp ân sâu của hộ pháp. Cách làm của Cao Quý Dân khiến tôi tâm có dư mà sức không đủ, tôi rời khỏi Đài Loan, rời khỏi Mỹ. Nhưng đối với tôi mà nói thì lợi ích rất lớn, tôi có thể chuyên tâm, bởi thế mới có thể ở Singapore lâu dài, chỉ có ở lâu dài thì thân tâm mới an ổn, mới có thể hoàn thành kinh Hoa Nghiêm của chúng ta. Nguyên vọng cuối cùng của Hàn quán trưởng chính là hy vọng kinh Hoa Nghiêm có thể giảng viên mãn, hy vọng giảng giải sơ lược kinh Vô Lượng Thọ có thể làm thành công. Đã làm thành công được một phần rồi, hiện tại chúng tôi toàn tâm toàn lực hạ công phu vào kinh Hoa Nghiêm, không có việc khác, những việc khác đều là bổ sung thêm, có thể làm hoặc không làm.

Những năm cuối đời, cư sĩ Hoàng Niệm Tổ khuyên tôi phải viết sách, phải bồi dưỡng nhân tài, sự quan tâm, dặn dò của ngài, tôi tuyệt đối không phải nghe xong rồi liền bỏ ngoài tai, tôi nhất định phải làm được. Lời dặn dò này là tổ tổ tương truyền, là sự kỳ vọng đối với người đời sau, tôi tận tâm tận lực làm hai việc này. Tôi không nghĩ tới phương thức sinh hoạt, hết thấy tùy duyên, tôi không có yêu cầu gì, tôi hiện nay một ngày ăn một bữa, tôi cảm thấy ăn như vậy rất thoải mái, buổi tối có người làm chút đồ ăn cho tôi ăn, cả đêm đó ngủ không ngon giấc, cho nên ăn uống càng đơn giản, càng ít thì càng tốt cho thân thể, gầy một chút cũng không sao. Người Trung Quốc xưa thường nói: “về già có tiền cũng khó mua được gầy”, thầy của tôi là cư sĩ Lý Bình Nam rất gầy, ngài sống tới 97 tuổi, thân thể khỏe mạnh, thân thể nhẹ nhàng. Từ đâu có thể thấy được vậy? Từ việc leo núi, đi leo núi cùng với bao nhiêu người trẻ tuổi, thầy đều dẫn đầu, thầy leo tới đỉnh núi rồi mà còn phải đợi cả buổi thì phía sau mới có người leo tới. Cho nên ăn quá nhiều, ăn quá ngon thì thân thể rất nặng nề, leo núi sẽ rất tốn sức. Nơi ở của thầy là một căn phòng rất nhỏ, mọi người đến Đài Trung xem thử, 50 m², một căn phòng rất nhỏ, cả đời đều ở tại căn phòng này, thế nên đời sống là tùy duyên, tuyệt đối không phan duyên. Đồ mà người ta cúng dường thầy, thầy đều lấy ra chia sẻ với đại chúng, bản thân không có hưởng thụ chút nào, chúng tôi

xem thấy thầy mười năm, mười năm như một ngày, không phải là giả bộ, đã dưỡng thành thói quen sinh hoạt như vậy, cho nên hết thầy đều tùy duyên thì chúng ta được đại tự tại. Hết thầy vì chúng sanh, nhất định không vì chính mình.

Tôi qua tôi xuống lầu xem thử, máy làm đĩa VCD được giao tới, họ lắp ráp rất nhanh, hôm qua đã lắp xong rồi. Tôi qua có mấy vị lãnh đạo của Hội giáo tới đây thăm hỏi, cũng đã tham quan, nghe nói tháng sau là chúng tôi có thể sản xuất, điều này có giúp đỡ lớn đối với việc hoằng pháp lợi sanh. Đây là lưu thông pháp bảo bằng khoa học kỹ thuật cao, đem các hoạt động giảng kinh và tu học của chúng ta làm thành đĩa VCD, giới thiệu Phật pháp đến toàn thế giới. Càng hoan nghênh họ tới Singapore để cộng tu, rồi đem kinh nghiệm của nơi này mang đến các khu vực quốc gia khác, tiếp thu cái tốt của chúng ta, còn khuyết điểm của chúng ta thì hy vọng họ có thể cải tiến. Đó chính là đến sau về trước, tương lai đạo tràng mà họ lập nên nhất định thù thắng hơn, viên mãn hơn chúng ta. Nếu làm giống hệt như chúng ta thì không có gì đặc biệt, không phải nguyện vọng của chúng ta, nguyện vọng của chúng ta là họ làm tốt hơn chúng ta, như vậy chúng sanh mới có phước. Cho nên tâm lượng phải lớn, niệm niệm đều suy nghĩ cho cả xã hội, cả xã hội này chính là xã hội của cả thế giới, suy nghĩ cho tất cả chúng sanh, đây là tâm Bồ-đề, đây là tâm báo ân. Chỗ nào cũng vì thuận tiện của chính mình, vì thuận tiện của chính mình thì chắc chắn sẽ gây trở ngại cho thuận tiện của chúng sanh, là đạo lý nhất định. Đâu đâu cũng xem trọng hưởng thụ của chính mình thì nhất định sẽ gây trở ngại cho hưởng thụ của hết thầy chúng sanh, mọi người chỉ cần bình lặng mà tư duy thì liền hiểu ngay.

Tâm của Phật là “chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi”; hạnh của Phật là “nhìn thấu, buông xuống, tự tại, tùy duyên, niệm Phật”. Hai mươi chữ này của tôi là tổng kết Đại Phương Quảng Phật Hoa Nghiêm Kinh, cũng là tổng kết cả đời giáo hóa của Thích-ca Mâu-ni Phật, cũng là tổng kết lời dạy bảo của mười phương ba đời hết thầy chư Phật Như Lai, chúng ta tu hành phải nắm lấy cương lĩnh. Hai mươi chữ này không làm được, tại sao không làm được? Bản thân chúng ta có nghi hoặc, cho nên mới thâm nhập kinh tạng. Mục đích của thâm nhập kinh tạng là phá mê khai ngộ, mục đích của phá mê khai ngộ là thực tiễn hai mươi chữ này. Thực sự làm được thì người này gọi là Phật-đà, nhà Phật gọi là siêu phàm nhập thánh, đây mới gọi là tri ân báo ân thực sự. Ý nghĩa của hai câu này rất sâu, là điều hết sức cần thiết ở ngay trước mắt chúng ta. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây.